

İZMİR BÖLGE PLANI 2010-2013

2010-2013 İzmir Bölge Planı İlçe Toplantıları

Bayraklı Özet Raporu

Aralık 2010

2010-2013 İzmir Bölge Planı İlçe Toplantıları Bayraklı Özet Raporu

İdari Yapı - Nüfus Yapısı -Eğitim¹

- Bayraklı İlçesi “5747 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçerisinde İlçe Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanun” (22.3.2008 tarih, 26824 sayılı Resmi Gazete) ile kuruldu.
- Nüfusu 2009 ADNKS verilerine göre 306.427 ve bu nüfus ile İzmir’in beşinci büyük ilçesi (ilk dört Karabağlar, Buca, Konak, Bornova).
- Bayraklı, İzmir’de nüfusunun tamamı şehir nüfusu olan altı ilçeden biri (diğerleri Konak, Balçova, Narlıdere, Çiğli, Gaziemir).
- Nüfus yoğunluğu açısından Bayraklı (12.257) İzmir’in (322) çok üzerinde, Konak’ın (17.130) ardından ikinci.
- Bayraklı, 31,1 medyan yaş ile İzmir’in 32,8’lik medyan yaşından daha genç bir nüfusa sahip.
- 2008-2009 yıllarındaki nüfus artışı, İzmir ortalamasının (% 18,9) altında % 8,6 olarak seyretti.
- İlçede ikamet edenlerin nüfusa kayıtlı oldukları yere göre dağılımı açısından, İzmir’e kayıtlı olanlar (%23,51) en yüksek paya sahip. Bundan sonra Manisa (%8,25), Erzurum (%7,87), Konya (%4,66) ve Mardin (%3,38) gelmekte. Bu bakımdan Bayraklı ilçesinin bölgesel ve ulusal ölçekte bir göç çekim merkezi olduğu söylenebilir.
- Nüfusun artma eğiliminin azalarak da olsa devam etmesi sonucunda, İzmir’de eğitim hizmetlerine yönelik talep sürekli artmakta, eğitim hizmetlerini üreten kurumların mevcut kapasitesi yetersiz kalmaktadır. Bayraklı’nın da aralarında olduğu yoğun göç alan metropol ilçelerde, 2008-2009 İ MEM verilerine göre *İlköğretimde derslik başına düşen öğrenci sayısı* ülke ortalamasından ve derslik başına otuz öğrenci üst sınırından yüksek durumda.
- Göçün Bayraklı açısından bir başka olumsuz etkisi de gecekondulaşma ve çarpık yapılaşma.

Turizm-Ulaşım²

- 2005 yılında Yeşilova’da yapılan kazılardan önce İzmir’in en eski yerleşim yerine dair bulgular Bayraklı’da yapılan kazılardan elde edilmiştir. Bayraklı’da yer alan ve Tepekule (Smyrna) olarak tanınan ören yerindeki yerleşimin geçmişi M.Ö.3000 yıllarına kadar uzanmakta.
- İzmir’in kent anlamında ilk kurulduğu yer Bayraklı’daki höyük üzerinde yer alan antik Smyrna.
- Ancak kültür ve kent turizmüne yönelik bu potansiyelden yeterince yararlanılamamakta.
- Ulaşım açısından, ilçede bir iskele bulunmasına rağmen kent içi ulaşımında daha etkin kullanılmalıdır.
- ‘Yolculu ön işletme’ seferleri başlatılan Aliağa-Menderes Banliyö Sistemi ile ilçenin kuzey ve güney yönlerdeki bağlantıları güçlenecektir.

Sanayi-Hizmetler³

- İzmir’in eski yerleşim birimlerinden biri olan Bayraklı’nın sanayi alanı olarak kimliği azalmakta.
- İlçede yıllardır faaliyet gösteren köklü sanayi kuruluşlarının birçoğu (Piyale, Turyağ, Kula Mensucat gibi) taşınmış veya kapanmıştır.
- Sanayisi küçülen ilçede ticaret ve hizmet sektörleri öne çıkmaktadır.
- Yeni hazırlanan planlarda Turan-Salhane bölgesinin çok katlı yapılaşma ile Merkezi İş Alanı ve Turizm kimliği kazanması amaçlanmıştır.
- İzmir Adalet Sarayı’nın Bayraklı’da yapılması ilçenin ‘yeni merkez’ kimliğini güçlendirmiştir.

Toplam Firma Sayısı⁴

- Bayraklı ilçesi, 2007 ortasında kurulduğu için henüz firmalaşma oturmamıştır ve geçmişe dönük kayıtlar bulunmamaktadır.

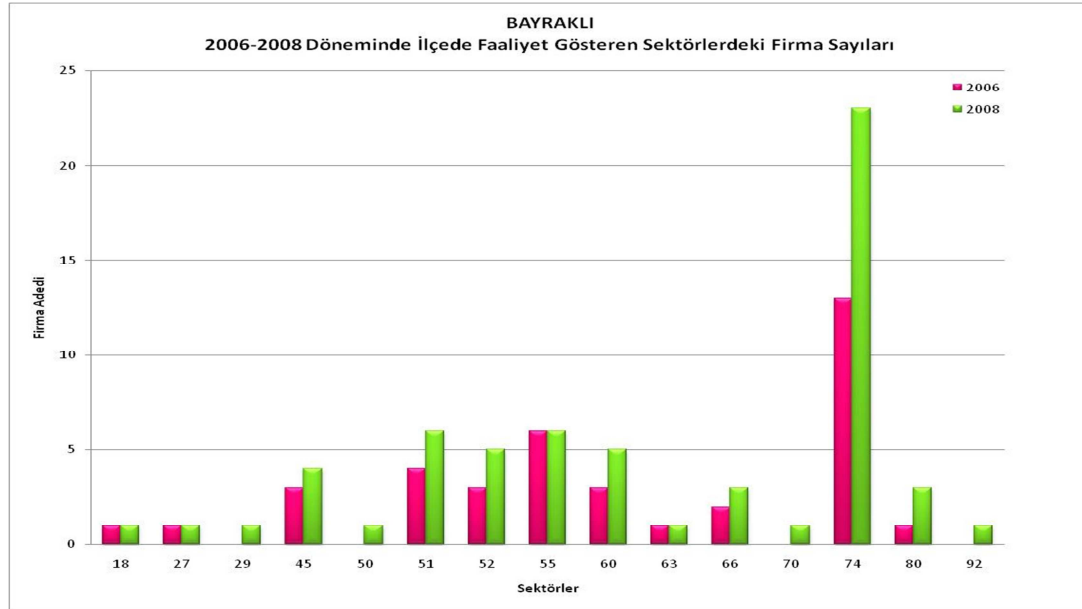
¹ *İzmir Mevcut Durum Analizi (Haziran 2009)*, İZKA. 2009

² *İzmir Mevcut Durum Raporu*, İZKA. 2008; *2010-2013 İzmir Bölge Planı*, İZKA. 2010

³ *2010-2013 İzmir Bölge Planı*, İZKA. 2010; *Yeni kurulan Bayraklı İlçesi Değerlendirmesi*, İZTO, 2008

⁴ *İzmir Kümelenme Analizi İstatistik Raporu*, İZKA. 2009

- 2008 itibarıyla Bayraklı'da 15 sektörde toplam 62 firma bulunuyor (İzmir'deki toplam firma sayısının % 0,07'si).
- Firma sayısı bakımından ilçede **Serbest Meslek Hizmetleri > Oteller ve Lokantalar > Toptan Ticaret** sektörleri öne çıkıyor.
- 2006-2008 arasında firma sayısında yaşanan değişim açısından 2006 verileri çok az olduğundan Bayraklı'da olumsuz değişim gözlenmemiştir. En büyük olumlu gelişim görülen dört sektör **Eğitim > Serbest Meslek faaliyetleri > Karayolu Taşımacılığı > Perakende Ticaret** (Motorlu taşıtlar ve motosikletlerin dışında kalan) sektörleridir.

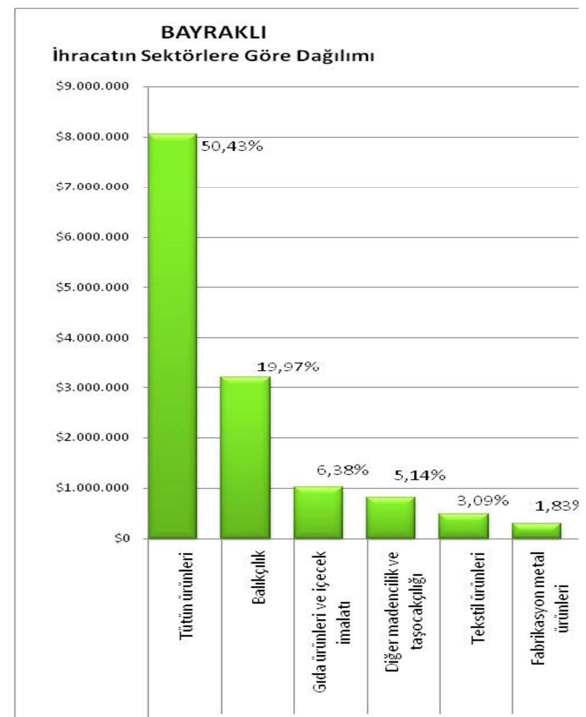
Şekil 1: Bayraklı'daki Firmaların Sektörel Dağılımı

Toplam Çalışan Sayısı⁵

- 2008 yılında Bayraklı'da toplam 474 kişi çalışıyor (İzmir'de toplam çalışan sayısının % 0,07'si).
- Çalışan sayısı açısından İzmir'de 30 ilçe arasında son sırada.
- Ancak bu durumun sebebi, söz konusu çalışma sırasında yeni ilçe olan Bayraklı ve Karabağlar'daki SGK, Gelirler İdaresi ve Maliye verilerinin toplam firma sayısı, toplam çalışan sayısı açısından henüz ilçe bazlı ayrıştırılmamış olmasıdır.

Toplam İhracat Oranı⁶

- 2008 verilerine göre İzmir'den gerçekleşen toplam ihracatının %0,17'si Bayraklı'dan.
- Bayraklı'dan gerçekleşen ihracatta ilk üç sırayı **tütün ürünleri imalatı, balıkçılık, gıda ve içecek imalatı** sektörleri oluşturmaktadır.

Şekil 2: Bayraklı'dan İhraç Edilen Ürünler ve Payları

⁵ İzmir Kümelene Analizi İstatistik Rapor, İZKA.

2009

⁶ adı geçen eser

İlçe	İlçedeki Çalışan Sayısı	İlçedeki Çalışan Sayısının İzmir Toplamına Oranı (%)	İlçedeki Firma Sayısı	İlçedeki Firma Sayısının İzmir Toplamına Oranı (%)	İhracat (ABD \$)	İlçe İhracatının İzmir Toplamına Oranı (%)
Aliağa	27.225	4,14%	1.719	1,95%	673.307.314 \$	8,14%
Balçova	10.947	1,66%	1.498	1,70%	32.222.238 \$	0,39%
Bayındır	1.806	0,27%	418	0,47%	602.108 \$	0,01%
Bayraklı	474	0,07%	62	0,07%	14.445.201 \$	0,17%
Bergama	7.159	1,09%	1.348	1,53%	15.993.701 \$	0,19%
Beydağ	677	0,10%	128	0,15%	907.072 \$	0,01%
Bornova	117.713	17,88%	14.285	16,23%	1.544.141.607 \$	18,67%
Buca	28.257	4,29%	5.903	6,70%	73.493.224 \$	0,89%
Çeşme	7.661	1,16%	1.641	1,86%	127.080 \$	0,00%
Çiğli	39.234	5,96%	2.573	2,92%	919.147.867 \$	11,11%
Dikili	3.287	0,50%	803	0,91%	6.115.325 \$	0,07%
Foça	2.631	0,40%	499	0,57%	261.055.690 \$	3,16%
Gazimir	32.360	4,92%	2.350	2,67%	226.886.042 \$	2,74%
Güzelbahçe	3.167	0,48%	606	0,69%	9.523.193 \$	0,12%
Karabağlar	520	0,08%	90	0,10%	29.345.335 \$	0,35%
Karaburun	819	0,12%	235	0,27%	429.307 \$	0,01%
Karşıyaka	47.504	7,22%	7.644	8,68%	69.827.753 \$	0,84%
Kemalpaşa	32.133	4,88%	1.984	2,25%	662.985.166 \$	8,02%
Kınık	1.105	0,17%	221	0,25%	1.483.082 \$	0,02%
Kiraz	1.471	0,22%	267	0,30%	58.928 \$	0,00%
Konak	199.310	30,28%	31.446	35,72%	2.950.799.884 \$	35,68%
Menderes	13.417	2,04%	1.737	1,97%	62.062.958 \$	0,75%
Menemen	15.036	2,28%	1.706	1,94%	128.080.420 \$	1,55%
Narlidere	5.237	0,80%	869	0,99%	2.594.921 \$	0,03%
Ödemiş	8.645	1,31%	1.721	1,95%	20.052.668 \$	0,24%
Seferihisar	3.071	0,47%	761	0,86%	15.461.137 \$	0,19%
Selçuk	4.883	0,74%	812	0,92%	3.527.211 \$	0,04%
Tire	7.583	1,15%	1.143	1,30%	23.047.441 \$	0,28%
Torbalı	28.856	4,38%	2.133	2,42%	520.581.038 \$	6,30%
Urla	6.037	0,92%	1.437	1,63%	1.357.863 \$	0,02%
Toplam	658.225	100,00%	88.039	100,00%	8.269.662.775 \$	100,00%

Tablo 1: İzmir ve İlçelerinin Çalışan Sayısı, Firma Sayısı ve Toplam İhracat Büyüklüğü Bakımından Karşılaştırması

İLÇE	2008 KOBİ Mali Destek Programı		2008 Sosyal Kalkınma Mali Destek Programı		2009 Tarım ve Kırsal Kalkınma Mali Destek Programı		2009 Turizm ve Çevre Mali Destek Programı		GENEL TOPLAM	
	Toplam Proje Başvuru Sayısı	Toplam Başarılı Proje Sayısı*	Toplam Proje Başvuru Sayısı	Toplam Başarılı Proje Sayısı*	Toplam Proje Başvuru Sayısı	Toplam Başarılı Proje Sayısı**	Toplam Proje Başvuru Sayısı	Toplam Başarılı Proje Sayısı**	Proje Başvurusu	Başarılı Proje
Aliağa	6	2	1	0	2	0	0	0	9	2
Balçova	1	0	7	2	2	0	1	0	11	2
Bayındır	1	0	1	0	5	0	3	1	10	1
Bayraklı	1	0	5	0	2	1	7	1	15	2
Bergama	7	1	3	1	13	4	4	1	27	7
Beydağ	2	0	0	0	3	2	1	1	6	3
Bornova	78	14	25	4	22	6	6	3	131	27
Buca	7	1	7	1	1	0	1	0	16	2
Çeşme	5	0	5	0	0	0	8	4	18	4
Çiğli	68	12	8	3	7	1	3	0	86	16
Dikili	3	0	2	0	5	1	7	1	17	2
Foça	3	1	0	0	0	0	0	0	3	1
Gazimir	18	3	2	0	4	0	2	0	26	3
Güzelbahçe	3	0	0	0	2	1	0	0	5	1
Karabağlar	5	2	5	0	3	0	1	1	14	3
Karaburun	4	1	4	2	2	2	3	0	13	5
Karşıyaka	9	3	11	2	4	1	8	1	32	7
Kemalpaşa	48	11	3	1	21	7	0	0	72	19
Kınık	3	0	0	0	2	1	11	2	16	3
Kiraz	2	0	6	3	7	3	3	2	18	8
Konak	55	12	93	28	24	8	28	8	200	56
Menderes	27	5	18	6	6	3	3	3	54	17
Menemen	13	1	5	3	18	5	2	1	38	10
Narlidere	1	0	2	1	1	0	0	0	4	1
Ödemiş	8	3	4	1	11	4	9	2	32	10
Seferihisar	2	1	3	1	7	4	5	1	17	7
Selçuk	3	0	1	1	0	0	5	4	9	5
Tire	12	5	3	0	14	5	2	0	31	10
Torbalı	43	11	5	2	10	3	0	0	58	16
Urla	3	0	3	0	9	2	5	1	20	3
TOPLAM	441	89	232	62	207	64	128	38	1008	253

Tablo 2: İlçelerden İZKA Mali Destek Programlarına Başvuran ve Başarılı Bulunup Sözleşme İmzalayan Proje Sayıları

*2008 KOBİ ve 2008 Sosyal Kalkınma Mali Destek Programları başvuru değerlendirme sürecinin sonunda başarılı bulunup sözleşme imzalanan ve uygulaması biten projeler

**2009 Tarım ve Kırsal Kalkınma ile 2009 Turizm ve Çevre Mali Destek Programları başvuru değerlendirme sürecinin sonunda başarılı bulunup sözleşme imzalanan ve uygulaması devam eden projeler

İZMİR BÖLGE PLANI 2010-2013

GELİŞME EKSENLERİ	STRATEJİK ÖNCELİKLER	HEDEFLER
İŞLETMELERDE REKABET EDEBİLİRLİK	1. Bölgesel Ar-Ge ve Yenilik Kapasitesinin Geliştirilmesi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bölgesel Yenilik Stratejisi geliştirilecektir. 2. Üniversiteler ve araştırma enstitüleri ile kamu kurumları ve işletmeler arasında işbirliği güçlendirilecektir. 3. Anahtar sektörler başta olmak üzere Ar-Ge altyapısı güçlendirilecektir. 4. Yenilik, Ar-Ge ve teknoloji bilinci yükseltilecektir. 5. Yenilik odaklı girişimler geliştirilecektir. 6. İşletmelerin teknoloji kapasiteleri artırılacak ve işletmelerde ileri teknoloji kullanımı yaygınlaştırılacaktır. 7. İzmir Teknoloji Geliştirme Bölgesi'nin daha etkin çalışması ve Bölge'deki firma sayısının artması sağlanacaktır.
	2. İşletmelerde Kurumsallaşma, Üretim ve Pazarlama Kapasitesinin Artırılması	<ol style="list-style-type: none"> 1. Markalaşma teşvik edilerek coğrafi işaretli ürün sayısı ve marka tescillerinin Türkiye içindeki payı artırılacaktır. 2. İşletmelerin ulusal ve uluslararası pazarlarda etkinliği ve Türkiye içindeki ihracat payı artırılacaktır. 3. Aile şirketlerinde kurumsallaşma sağlanacaktır. 4. KOBİ'lerin üretim ve kalite süreçleri iyileştirilecektir. 5. KOBİ'lerin finansman olanakları ve mevcut mali desteklerden faydalanma kapasitesi artırılacaktır. 6. Tarımsal kooperatif ve birliklerin özellikle kurumsallaşma, yönetim ve pazarlama konularında daha etkin çalışması sağlanacaktır.
	3. Kümelenmelerin Oluşturulması ve Düzenli Sanayileşmenin Sağlanması	<ol style="list-style-type: none"> 1. 2012 yılına kadar Kümelenme Stratejisi oluşturulacak, kümelenmeyi destekleyen işbirliği ağları geliştirilecek ve kümelenme bilinci yaygınlaştırılacaktır. 2. Kümelenme potansiyeline sahip sektörler başta olmak üzere anahtar sektörlerde örnek teşkil edecek iki kümelenme oluşumu desteklenecektir. 3. Gıda ve içecek sanayinin potansiyel küme alt sektörlerinde kümelenme oluşumları desteklenerek tarım sektörü ile entegrasyonu sağlanacaktır. 4. Giyim eşyası sanayinin potansiyel küme alt sektörlerinde kümelenme oluşumları desteklenecek ve İzmir'in moda tasarımı merkezi olması sağlanacaktır. 5. Lojistik sektöründe kümelenme oluşumları desteklenecektir. 6. Endüstriyel makine imalatı sektörünün alt sektörlerinde potansiyel küme oluşumları desteklenecektir. 7. İhtisas organize sanayi ve endüstri bölgeleri kurulacak ve var olan bölgelerin daha etkin kullanımı sağlanacaktır.
	4. Üretim ve Hizmet Altyapısının Güçlendirilmesi	<ol style="list-style-type: none"> 1. OSB, KSS, serbest bölge, teknoloji geliştirme merkezlerinin altyapıları güçlendirilecektir. 2. Gıda ürünlerine yönelik kurutma-soğutma, depolama ve gıda güvenliği için gerekli altyapılar oluşturulacaktır. 3. Başta alternatif turizm türlerinde olmak üzere turizm altyapısı geliştirilecektir. 4. Tarımsal üretimde altyapı güçlendirilecektir.
	5. KOBİ'lerde Temiz Üretim Uygulamalarının Artırılması	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bölgede temiz üretim ile ilgili farkındalık artırılacaktır. 2. İşletmelerin çevre mevzuatına, çevre yönetim sistemlerine uyumu desteklenecektir.
	6. Sektörel Bazda Verimliliğin ve Ekonomik Çeşitliliğin Sağlanması	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tarım sektörü kapsamında organik tarım ve iyi tarım uygulamaları yaygınlaştırılacaktır. 2. Gıda ve içecek sanayinde organik ve katma değeri yüksek gıda ürünlerinin işlenmesi ve pazarlanması desteklenecektir. 3. Giyim eşyası sanayinde organik ve çevre dostu tekstil üretimi desteklenecektir. 4. Yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelik öncelikli yatırım alanları saptanacak ve değerlendirilecektir. 5. Turizmin çeşitlendirilmesine yönelik yatırımlar desteklenecektir.
	7. Bölge Tanıtımının Sağlanması	<ol style="list-style-type: none"> 1. Anahtar sektörlerde yatırım tanıtımı yapılacaktır. 2. Kültür ve turizm olanakları tanıtılarak turizmden elde edilen gelir artırılacaktır.
İSTİHDAM VE SOSYAL BÜTÜNLEŞME	1. İstihdamın ve İşgücü Verimliliğinin Artırılması	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bölgesel İşgücü Stratejisi oluşturulacak ve uygulanacaktır. 2. Anahtar sektörler başta olmak üzere ara eleman ihtiyaçları gözetilerek mesleki eğitim geliştirilecektir. 3. Anahtar sektörler başta olmak üzere nitelikli insan kaynağı geliştirilecektir. 4. Dezavantajlı grupların işgücüne katılımı artırılacaktır.
	2. Eğitim ve Sağlık Hizmetlerinin İyileştirilmesi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Okulöncesi eğitim ve yaygın eğitim desteklenecektir. 2. Erişim ve kalite desteklenerek eğitim hizmetlerinin etkinliği artırılacaktır. 3. Başta koruyucu sağlık ve ana-çocuk sağlığı hizmetleri olmak üzere birinci basamak sağlık hizmetleri geliştirilecektir.
	3. Sosyal İçeriminin Güçlendirilmesi ve Yoksullukla Mücadele	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sosyal hizmetler iyileştirilecektir. 2. Göçle gelenlerin kent yaşamına uyumu sağlanacaktır. 3. Kırsal alanlarda yaşam koşulları ve iş imkanları geliştirilecektir.
SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRE	1. Havza Alanları, Turizm Değerine Sahip Bölgeler ve Kırsal Alanlarda Sürdürülebilir Su ve Atıksu Yönetiminin Sağlanması	<ol style="list-style-type: none"> 1. Su havzalarında kirli kontrolü ve havza yönetimi sağlanarak kirlilik azaltılacak, su kalitesi iyileştirilerek bir üst kaliteye (II. ve III. su kalitesi) taşınacaktır. 2. Sürdürülebilir içme suyu ve kullanma suyu yönetimi sağlanacaktır. 3. Sanayide ve kentsel kullanımda sürdürülebilir atıksu yönetimi sağlanacaktır. 4. Tarımsal faaliyetler sonucu oluşan toprak ve su kirliliği önlenecektir.
	2. Sürdürülebilir Katı ve Tehlikeli Atık Yönetiminin Sağlanması	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kentsel ve endüstriyel katı ve tehlikeli atıkların geri dönüşüm, kazanım, yeniden kullanımı sağlanacaktır. 2. Katı atık ve tehlikeli atık depolama ve bertaraf kapasiteleri artırılacaktır. 3. Sanayici ve kentsel kullanımdaki aktörler bilinçlendirilecektir.
	3. Hava Kalitesinin Kontrolü ve İyileştirilmesinin Sağlanması	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sanayide ve evsel ıstımda yenilenebilir ve temiz enerji kullanımı desteklenecektir. 2. Sanayi yoğun alanlarda hava kirliliği kontrolü sağlanacaktır.
	4. Hassas Ekosistemler ve Biyoçeşitliliğin Devamlılığının Sağlanması	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bölgede ulusal ve uluslararası öneme sahip ekosistemler koruma kullanma dengesi gözetilerek geliştirilecektir. 2. Biyoçeşitlilik korunacaktır.
	5. Enerji Verimliliğinin Sağlanması	<ol style="list-style-type: none"> 1. Enerji verimliliği özendirilecek ve buna yönelik teknoloji kullanımı desteklenecektir.
GÜÇLENDİRİLMİŞ ALTYAPI VE ÜSTYAPI	1. Ulaşım Ağlarının Güçlendirilmesi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Karayolu, denizyolu, havayolu ağları ve raylı sistemler anahtar sektörleri destekleyecek şekilde geliştirilecektir. 2. İzmir Limanı'nın ulaşım bağlantıları ve altyapısı güçlendirilerek, limanda elleçlenen konteynır miktarı artırılacaktır. 3. Deniz ulaşımı ve raylı sistemler öncelikli olmak üzere kent içi ulaşım olanakları güçlendirilecektir. 4. Merkez ve ilçeler arasındaki ulaşım bağlantıları ve kırsal ulaşım altyapısı güçlendirilecektir.
	2. Doğal ve Tarihi Varlıkların Değerlendirilmesine İlişkin Altyapının ve Kent Estetiğinin Güçlendirilmesi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mevcut doğal, tarihi ve kültürel varlıkların değerlendirilmesine olanak sağlayacak şekilde altyapı geliştirilecektir. 2. Turizm için önemli alanlar görsel algılaya ve çevre düzeni açısından iyileştirilecektir.
	3. Sosyal, Kültürel Altyapı ve Kentsel Dönüşümle Yaşam Kalitesinin Yükseltilmesi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kentsel dönüşüme yönelik çalışmalar hayata geçirilecektir. 2. Sosyal donatı alanlarının nitelik ve kapasitesi artırılacaktır.
	4. Kentsel ve Kırsal Altyapının İyileştirilmesi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Çevresel altyapı geliştirilecektir. 2. Enerji altyapısı geliştirilecektir. 3. Afet riski taşıyan alanlarda altyapı ve afet yönetimi kapasitesi güçlendirilecektir. 4. Bilgi ve iletişim altyapısı güçlendirilecektir.